

φώτα, αἱ πρὸς ἀλλήλας διασαυρούμενοι πολυάριθμοι ἄμαξαι, οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οἱ τρέχοντες πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις δίκην παραφρόνων, τὰ πελώρια λεωφορεῖα, οἱ ἵπποσιδηρόδρομοι, αἱ κραυγαὶ, ἡ συσφύρευσις ὄντων φαινομένων ὡς μανιακῶν, ταῦτα πάντα ἔμελλον νὰ διαταράξωσι περισσότερο τὸ λογικὸν τοῦ Mullέρου.

Οὐδέποτε εἶχε φαντασθῆ τοιαύτην ὄχλοβοήν, τοιοῦτον θόρυβον, τοιαύτην παραφροσύνην, τοιαύτην ἐκπληκτικὴν συγχλόνησιν.

Ἀκίνητος παρὰ τὸν ἱατρὸν μειδιῶντα, ἤσθιανέτο ὅτι συνεταράττετο ὑπὸ πυρετωδῶν τιῶν ὀρμῶν, καὶ ἐπεθύμει νὰ γελάσῃ, νὰ κραυγάσῃ, νὰ κλαύσῃ.

Τὸ μαρτύριόν του ἦτον ἀπερίγραπτον.

— Γιατὶ αὐτὸ τὸ βάσανο ; ἠρώτησε τέλος.

Ὁ Σαλστράς δὲν τῷ ἀπήντησε. Τὸν παρέσυρε μεθ' ἐξουτοῦ εἰς ξενοδοχεῖον ἐνθα προσήνεγκεν αὐτῷ κάλλιστον γεῦμα καὶ οἶνον ἐξαίρετον ὅπως καθησυχάσῃ μικρὸν τὸν τρόμον του, κατόπιν δὲ ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸ Μελόδραμα. Παριστάνετο ἔργον τι θαυμασίας ἔχον διακοσμήσεις καὶ χοροὺς ἐκτάκτους. Τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς κατεπλημύρει τὴν σκηνήν. Ἡ μουσικὴ, αἱ γυναικες, ἄς ἐξελάμβανε γυμνάς, ἡ λάμψις, ἡ πομπὴ ἐκείνη, συνεπλήρωσαν τὸ ἔργον.

Ἡγέρθη αἰφνιδίως ἐν τῷ θεωρείῳ του καὶ ἤρξατο ἄδων ταυτοχρόνως τῷ ὑψίφωνῳ. Ἦτο παράφρων, ἰσοθίως παράφρων. Τὴν ἐπαύριον παρετηρήθη ὅτι καὶ ὁ Σαλστράς εἶχεν ὡσαύτως παραφρονήσει.

[Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ].

A. Π. Κ.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΟΝ

Αἱ ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες, λαμβάνουσαι ἀφορμὴν ἐκ τῆς ἐσχάτως τελεσθείσης ἑκατονταετηρίδος τοῦ Stephenson, ἀναφέρουσι τοὺς ἀγῶνας, οὓς ὑπέστη ἕτερος ἐφευρέτης, ὁ διάσημος Fulton, ὁ ἀναστατώσας τὴν ναυτιλίαν, ὡς ὁ Ἄγγλος μετεμόρφωσε τὸ σύστημα τῆς διὰ γῆς μεταφορᾶς. Ἀμφότεροι ἐποίησαντο χρῆσιν τοῦ ἀτμοῦ, ὅπως μεταβάλωσι τὴν ὄψιν τοῦ ἀρχαίου καὶ νέου κόσμου.

Ὁ Fulton ἀπὸ τοῦ 1806 ἐνησχολήθη περὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ πρώτου ἀτμοπλοίου, ὅπερ ἔμελλε νὰ ἐξασφαλίσῃ αὐτῷ τὸ ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ὑποσχθεὶν προνόμιον. Τὸ πλοῖον τοῦτο, ὅπερ ὠνομάσθη «Clermont» κατεσκευάζετο ἐν Νέξ Ἰόρκης ἐν τοῖς νεωροῖς τοῦ κ. Charles Brown. Εἶχε μῆκος 50 μέτρων ἐπὶ 5 πλάτους καὶ χωρητικότητα 150 τόνων, ἡ διάμετρος τῶν τροχῶν ἦτο 5 μέτρα, ἡ δὲ διπλῆ ἀτμομηχανή, ἡ στρέφουσα αὐτοὺς, εἶχε δύναμιν 18 ἵππων. Τὸ ἔργον τοῦ Fulton, κακῶς ἐκτιμηθὲν ἐν Εὐρώπῃ, δὲν εὗρεν εὐνοϊκωτέραν ὑποδοχὴν ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι. Ἡ κοινὴ γνώμη κατεδίδαζεν ἀναφικνὸν τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην. Ἐν Νέξ Ἰ-

όρκη οὔτε δέκα ὑπῆρχον πρόσωπα πιστεύοντα εἰς τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῆς, τὸ δὲ κατασκευαζόμενον πλοῖον «Clermont» ἐδηλοῦτο διὰ τοῦ ὀνόματος *Φουλτομαρία*. Ἐπειδὴ αἱ τῆς κατασκευῆς δαπάναι ὑπερέβησαν κατὰ πολὺ τοὺς γενομένους ὑπὸ τῶν ἱδρυτῶν ὑπολογισμοὺς, ὁ Fulton καὶ ὁ συνεταιροὺς αὐτοῦ Livingston πρότειναν νὰ παραχωρήσωσι τὰ δύο τρίτα τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν εἰς τοὺς βουλομένους νὰ ἀναδεχθῶσιν ἀνόλογον μέρος ἐν ταῖς δαπάναις. Οὐδεὶς ἐν τούτοις ἐπωφελήθη τῆς προσφορᾶς ταύτης, ἥτις ἐλεωρήθη ὡς τὸ προοίμιον βεβαίας ἀποτυχίας.

Οὐχ ἦττον κατὰ Αὐγούστον τοῦ 1807 ὁ «Clermont» εἶχεν ἀποπερατωθῆ τὴν 10 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐξήρχετο ἐκ τῶν ἐργοστασίων τοῦ κ. Brown, τὴν δὲ ἐπαύριον κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν πρὸς δημοσίαν δοκιμὴν ὥραν καθέλκετο εἰς τὸν ποταμόν. Ὁ Fulton ἀνέβη ἐπὶ τῆς γαφύρας ἐν τῷ μέσῳ τῶν γελῶτων καὶ τῶν συριγμῶν ὄχλου ἀμαθοῦς. Καὶ ὅμως τὰ αἰσθήματα τοῦ πλήθους δὲν ἐβράδυναν νὰ μεταβληθῶσι, καθόσον ἅμα δόθέντος τοῦ σημείου τῆς ἀναχωρήσεως, τὸ πλοῖον ἤρξατο νὰ κινήται, ἐνθουσιώδεις δ' ἐπευφημῆσαι ἱκανοποίησαν τὸν ἔνδοξον μηχανικὸν ἀπέναντι τῶν σκωμμάτων καὶ τῶν περιφρονητικῶν καγχασμῶν, ὧν ἐγένετο ἀφορμὴ. Ὁ θρίαμβος αὐτοῦ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὤφειλε νὰ παραγορήσῃ αὐτὸν κατὰ τῶν ἐπιπρίσεων, ἀηδιῶν καὶ ποικίλων προσκομμάτων. Ἄτινα συνήτησεν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς μεγαλεπιπέδου αὐτοῦ ἐπιχειρήσεως.

Ἄλλ' ὁ Fulton, ὁ μηδεμίαν δοῦς προσοχὴν εἰς τὰ δείγματα τῆς δυσπιστίας τῶν συμπολιτῶν του, οὐδόπως ἐξίππασθη κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην στιγμὴν ὑπὸ τῶν τεκμηρίων τοῦ θαυμασμοῦ αὐτῶν. Ἐμελέτα μετὰ προσοχῆς τὴν πορείαν τοῦ πλοίου του, ὅπως ἀνακαλύψῃ τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ καὶ ἐπινοήσῃ τὰ μέσα τῆς θεραπείας. Οὕτω παρετήρησεν ὅτι οἱ τροχοὶ εἶχον παραπολὺ μεγάλην διάμετρον, καὶ ὅτι αἱ πτέρυγες ἐβυθίζοντο λίαν βαθέως εἰς τὸ ὕδωρ. Μετέβαλε τὴν διάταξιν αὐτῶν καὶ ἐπέτυχεν αὐξήσιν ταχύτητος.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐπιδορθεύσεων τούτων, αἵτινες διήρκεσαν ἡμέρας τινὰς, ὁ Livingston καὶ ὁ Fulton ἀνήγγειλαν διὰ τῶν ἐφημερίδων, ὅτι τὸ πλοῖον αὐτῶν ἔμελλε ν' ἀποπλεύσῃ τὴν ἐπαύριον εἰς Ἀλβάνην, καθόσον προωρίσθη νὰ ἐκτελῆ τὴν μεταξὺ Νέξ Ἰόρκης καὶ Ἀλβάνης ὑπηρεσίαν. Ἡ ἀγγελία αὕτη προϋξένησε μεγίστην ἐκπληξιν, διότι, ἂν καὶ πολλοὶ ὑπῆρξαν μάρτυρες τῆς ἐπιτυχοῦς δοκιμῆς, ἦν ἐξετέλεσε προηγουμένως, οὐχ ἦττον ἠπίστου ἀκόμη εἰς τὸ δυνατόν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀτμοκινήτου πλοίου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς δι' ὕδατος μεταφορᾶς. Οὐδεὶς ἐπιβάτης παρουσιάσθη, μόνον δὲ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πλοίου ἐκ τῆς Ἀλβάνης, κάτοικός τις τῆς Νέξ Ἰόρκης ἐτόλμησε νὰ δοκιμάσῃ τὴν τύχην του. Ἀναβὰς κατὰ πρῶτον ἐπὶ τοῦ

πλοίου ὅπως συμφωνήσῃ περὶ τοῦ ναύλου ὁ εἰρη-
μένος ἐπιβάτης οὐδένα ἄλλον συνήντησεν ἐν τῷ
θαλάμῳ εἰμὴ ἄνθρωπόν τινα καταγινόμενον εἰς
τὸ γράφειν· οὗτος δὲ ἦτον ὁ **Fulton**.

— Θὰ ἐπανέλθετε μὲ τὸ πλοῖόν σας εἰς Νέαν
Ἰόρκην; τὸν ἠρώτησεν.

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ὁ **Fulton**, μέλλω νὰ
ἀποπειραθῶ καὶ τὴν ἐπιστροφὴν.

— Δύνασθε νὰ μοὶ δώσητε ἕν εἰσιτήριο ἐπὶ
τοῦ πλοίου σας;

— Βεβαίως, ἐὰν ἀποφασίζητε νὰ συνταυτίσητε
τὴν τύχην σας μὲ τὴν ἰδικὴν μας.

Εἰς ταῦτα ὁ κάτοικος τῆς Νέας Ἰόρκης, ἐρω-
τήσας ποία ἦτον ἡ τιμὴ τοῦ κατάπλου, ἐμέτρη-
σεν 6 δολλάρια εἰς τὸν Φούλτονα, ὅστις ἀκίνη-
τος καὶ σιωπηλὸς, βεβουλισμένος εἰς σιέψεις, πα-
ρετήρῃ μετὰ θαυμασμοῦ τὰ ἐν τῇ χειρὶ του κα-
τατεθέντα δύο χρονομήσιμα. Ὁ ἐπιβάτης νο-
μίσας ὅτι κακῶς ἐνόησε, προσέθετο:

— Δὲν εἶνε τὸ ποσόν, ὅπερ ἐζητήσατε;

Ὁ **Fulton** ἐξεληθὼν τότε ἐκ τοῦ βεβουλισμοῦ
αὐτοῦ προσήλωσε τὰ βλέμματά του ἐπὶ τοῦ ξέ-
νου, ἀφήσας δὲ δύο χονδρὰ δάκρυα νὰ κυλισθῶ-
σιν ἐπὶ τῶν ἡλιοκαῶν αὐτοῦ παρειῶν.

— Συγχορήγατέ με, εἶπε δι' ἄλλοιωθεῖσης φω-
νῆς. Ἐσκεπτόμην ὅτι τὰ 6 ταῦτα δολλάρια εἶνε ἡ
πρῶτη ἀμοιβὴ τῶν πολυχρονίων κόπων μου ἐπὶ τῆς
ἀτμοπλοίας. Ποῦ ἐπεθίμου, προσέθηκε λαμβά-
νων τὴν χεῖρα τοῦ ἐπιβάτου, νὰ καθιερώσω τὴν
μνήμην τῆς στιγμῆς ταύτης, παρακαλῶν ὑμᾶς νὰ
συμμερισθῆτε μετ' ἐμοῦ φιάλην οἴνου, ἀλλ' εἶμαι
τόσον πτωχὸς, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ σας προσ-
φέρω ἡδὴ αὐτήν. Ἐλπίζω ἐντούτοις νὰ ἦμαι εἰς
θέσιν νὰ ἐκπληρώσω τὸ χρέος μου τὴν πρῶτην
φορὰν, καθ' ἣν θὰ συναντηθῶμεν.

Τῶντι δὲ συνητήθησαν βραδύτερον μετὰ πα-
ρέλευσιν τεσσάρων ἐτῶν, τὴν φορὰν δὲ ταύτην
δὲν ἔλλειψεν ὁ οἶνος, ὅπως ἐηροτάσωσιν ἐνθύμησιν
εὐτυχῆ.

Μετὰ τὸ πρῶτον τοῦτο ταξείδιον ὁ «**Clermont**»
ὠρίσθη νὰ ἐκτελῇ τὴν τακτικὴν ὑπηρεσίαν
μεταξὺ Νέας Ἰόρκης καὶ Ἀλβάνης. Πλὴν τὸ νέον
ἀτμοπλοῖόν σύστημα δὲν κατώρθωσε νὰ ἰδρυθῇ
ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ **Hudson** ἄνευ μεγάλων δυσκο-
λιῶν, καθόσον ἰσχυρίζοντο ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο
θὰ ἀπέβαιεν ἐπιζήμιον εἰς τὸν τόπον, ὡς παρα-
κώλων τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ναυπηγίας. Ἐὰν οἱ
χωρικοὶ Ἀγγλοὶ μετέβαινον νὰ προὔπαντήσωσι
μετὰ ζύλων καὶ πελέκων τοὺς ἐργαζομένους εἰς
τὸν πρῶτον σιδηροῦν δρόμον τὸν ὑπὸ τοῦ **Ste-**
phenson ἐγκαινιασθέντα, οἱ δὲ ἰδιοκτῆται ἀνθί-
σταντο διὰ πυροβολισμῶν κατὰ τῆς προόδου τῶν
ἔργων, τὰ ἰστιοφόρα πλοῖα ἐτέρωθεν, τὰ πλεόντα
ἐπὶ τοῦ **Hudson**, ἐποίουν συχνάκις οὐκ ὀλίγας ζη-
μίας εἰς τὸ ἀτμόπλοιο «**Clermont**» συγκρουό-
μενα μετ' αὐτοῦ, ἢ προσεγγίζοντα μὲ τὴν πρό-
θεσιν τοῦ νὰ τὸ βυθίσωσιν. Ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ

εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην, ὅπως θέσῃ τέρμα εἰς τὰς
προμειλετημένας ταύτας συγκρούσεις νὰ χαρα-
κτηρίσῃ αὐτὰς ὡς προσβολὰς δημοσίας τάξεως,
τιμωρητέας διὰ φυλακίσεως καὶ προστίμου.

Παρὰ πάντα τὰ προσκόμματα, ἅπερ συναντᾷ
πᾶσα νέα ἐπιχειρήσις, παραγομένη ἐν κύκλῳ ἔνθα
ὀφείλει νὰ παλαίσῃ κατ' ἀντιθέτων συμφερόντων,
τὸ ἔργον τοῦ **Fulton** καὶ τοῦ **Livingston** προέβη
ταχέως εἰς μεγάλην ἀνάπτυξιν. Τὴν 11 Φεβρου-
αρίου 1809 ὁ **Fulton** ἔλαβε παρὰ τῆς ἀμερικαν-
ικῆς Κυβερνήσεως δίπλωμα ἐφευρέσεως ἀσφαλί-
ζον αὐτῷ τὸ προνόμιον τῆς ἀνακαλύψεώς του.

Τῷ 1811 κατεσκεύασε τέσσαρα ὠραιότατα
ἀτμόπλοια, ὧν τὸ μεγαλύτερον ἦτο 526 τόνων
χωρητικότητος καὶ προωρίσθη ὡς ὁ «**Clermont**»
διὰ τὴν μεταξὺ Νέας Ἰόρκης καὶ Ἀλβάνης ὑπη-
ρεσίαν.

Τῷ 1812 ὁ **Fulton** ἐναυπήγησε δύο ἀτμοκί-
νητα πλοῖα πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν ποταμῶν **Hudson**
καὶ **Est**. Συγχρόνως κατεσκεύασε πλείστα ἄλλα
ἀτμόπλοια διὰ λογαριασμὸν διαφόρων Ἐταιριῶν,
εἰς ἃς ἐξεχώρει τὰ ἐκ τοῦ προνομίου αὐτοῦ δι-
καιώματα. Οὕτω ἠδυνήθη νὰ συστηθῇ ἐντὸς ἡ-
μερῶν τινων ἡ ἐπὶ τοῦ **Mississippi** καὶ **Ohio** ἀτ-
μοπλοΐα.

Ἡ ἐφεύρεσις καὶ σύστασις τῆς διὰ τοῦ ἀτμοῦ
ποντοπλοίας ὑπῆρξε τὸ σημαντικώτερον γεγο-
νός, ὅπερ παρήχθη ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτεῖ-
αις ἀπὸ τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου. Τὰ ἔργα
τοῦ Φούλτονος ἔδωκαν νέαν δραστηριότητα εἰς
τὸ ἀμερικανικὸν πνεῦμα, αἱ δὲ διάφοροι Πολιτεῖ-
αι, αἱ μέχρι τότε μεμονωμέναι ἀπ' ἀλλήλων, εἶ-
δον πάραυτα συσφιγγομένους τοὺς ἐνοῦντας αὐ-
τὰς δεσμούς. Ἐπὶ τῶν ὀχθῶν πλείστων μεγάλων
ποταμῶν, ἐρήμων μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης, μυ-
ριάδες τολμηρῶν σκαπανέων ἔσπευσαν νὰ ἐγκα-
τασταθῶσιν, ὅπως ἀποχερσώσωσι τὰς γαίας καὶ
ἰδρῶσωσι πόλεις.

Τοιοῦτοτρόπως τὰ ἀτμόπλοια ἔφερον τὴν ζωὴν
καὶ τὴν ἐμπορικὴν κίνησιν ἐπὶ πλείστων σημεί-
ων, ὅπου πρότερον μάλις ἠρημοῦντο διεσπαρμέ-
νοι τινὲς πυργίσκοι. Χάρις δὲ εἰς τὸ ἐπίμουνον
πνεῦμα τοῦ Φούλτονος, ἡ ἀποίκισις τοῦ **Ohio**,
Missouri, τοῦ **Illinois** καὶ **Indiana** ἔφερε τὸν πο-
λιτικὸν εἰς χώρας τέως ἀγρίας. N.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΗΝΕΥΜΑ

Ὁ ἰατρὸς T . . . τοῦ ὁποῦ τοῦ κύριον προτόν
δὲν εἶνε ἡ εὐφυΐα, ἐπέπληττε πελάτην τοῦ τινα
ὅτι κάμνει κατάχρησιν πνευματωδῶν ποτῶν.

— Μπα, λέγει οὗτος, ἀπὸ παιδὶ ἄρχισα νὰ τὰ
πίνω, καὶ ἐν τούτοις ἐπέρμαχ τὰ ἐξήντα καὶ εἶ-
μαι γερός.

— Ναί, μὰ ἂν δὲν ἔπινες, ἀποκρίνεται σοβα-
ρῶς ὁ ἀσκληπιῶδης, ἡμπορούσας νὰ ἔχης περα-
σμένα καὶ τὰ ἐβδομήντα.